

ถั่วฝักยาว (*Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* (L.) Verdc.)

พันธุ์ศฝก.๒

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล ศูนย์ฝักและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ที่อยู่ 33 หมู่ที่ 11 ตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางปะกง จังหวัดชลบุรี รหัสไปรษณีย์ 20250

โทรศัพท์ 08-1940-5544

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

อันเนื่องมาจาก พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ครั้งเสด็จพระราชดำเนิน ณ ศูนย์ฝักและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2531 ความว่า “การนำพันธุ์ใหม่หรือพันธุ์ต่างประเทศต้องระวังเรื่องโรค ถ้าเกิดโรคแล้วจะเสียหายมากและขาดทุน การนำพันธุ์ต่างประเทศมาราคาสูงไม่ควรพึ่งพา” จึงเป็นที่มาในการริเริ่มปรับปรุงพันธุ์ถั่วฝักยาวเพื่อให้ได้พันธุ์ถั่วฝักยาวที่มีความต้านทานโรคและแมลง ให้ผลผลิตมาก รสชาติดี และสามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองในฤดูถัดไปได้ เป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิตและพึ่งตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ในปี พ.ศ. 2541 ศูนย์ฝักและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยนางทิพวรรณ สิทธิรังสรรค์ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาวิชาการ ได้เริ่มงานวิจัยพัฒนาพันธุ์ถั่วฝักยาวเขียวภายใต้ระบบเกษตรธรรมชาติ โดยเก็บรวบรวมพันธุ์จากเกษตรกรในท้องถิ่น คัดเลือกพันธุ์แบบเก็บรวม (bulk method) ปลุกคัดเลือกในสภาพธรรมชาติ ปราศจากการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี ปลุกคัดเลือกทุก ๆ ปี ปลุกปีละ 1-2 ครั้ง เป็นเวลา 16 ปี (พ.ศ. 2541-2557) ได้พันธุ์ถั่วฝักยาวที่มีต้นแข็งแรง โรคและแมลงน้อย ให้ผลผลิตมาก ฝักยาว สีสวย และรสชาติดี จากนั้นปลุกเปรียบเทียบกับพันธุ์การค้า พบว่าพันธุ์ ศฝก.2 มีลักษณะบางอย่างที่ดีกว่าพันธุ์การค้า ถั่วฝักยาวพันธุ์ศฝก.2 จึงเป็นพันธุ์ทางเลือกที่ดีสำหรับเกษตรกรพันธุ์หนึ่ง

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ถั่วฝักยาว ชื่อวิทยาศาสตร์ *Vigna unguiculata* subsp. *sesquipedalis* (L.) Verdc. วงศ์ Fabaceae พืชผัก ไม้เถาล้มลุก

ราก รากเป็นระบบรากแก้ว (tap root system)

ต้น ไม้เลื้อย ลำต้นรูปทรงกระบอก แข็งและเหนียว เลื้อยพันทวนซีกนาฬิกา สีเขียวอ่อน

- ใบ** ใบประกอบแบบขนนก มีใบย่อยสามใบ (trifoliate leaf) ใบย่อยรูปไข่ (ovate) ถึงรูปใบหอก (lanceolate) กว้างเฉลี่ย 12.5 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 18.5 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ มีหูใบอยู่บริเวณก้านใบย่อยและแกนกลาง (rachis)
- ดอก** ช่อดอกแบบช่อกระจุก (raceme) ออกที่ซอกของลำต้นเกือบทุกซอก มีดอกย่อย (florete) 2 – 4 ดอก กลีบดอกสีม่วง เกสรเพศผู้ 10 อัน เกสรเพศเมีย 1 อัน
- ผลและเมล็ด** ผลแห้ง (dry fruit) ฝักแบบถั่วหรือผลแห้งแตกสองแนว (legume) ทรงกระบอกยาว สีเขียว ยาวเฉลี่ย 46 เซนติเมตร กว้างเฉลี่ย 0.83 เซนติเมตร ความหนาเนื้อหรือผนังผลหนาเฉลี่ย 1.35 เซนติเมตร หนักประมาณ 20 กรัมต่อฝัก จำนวนเมล็ดเฉลี่ย 14.18 เมล็ดต่อฝัก น้ำหนัก 100 เมล็ดแห้งเฉลี่ย 20 กรัม เมล็ดรูปไต สีน้ำตาล
- ลักษณะอื่น ๆ**
1. มีความต้านทานโรคและแมลง
 2. มีอัตราความงอก 95.5 เปอร์เซ็นต์

ถั่วฝักยาวพันธุ์ศฝก.๒